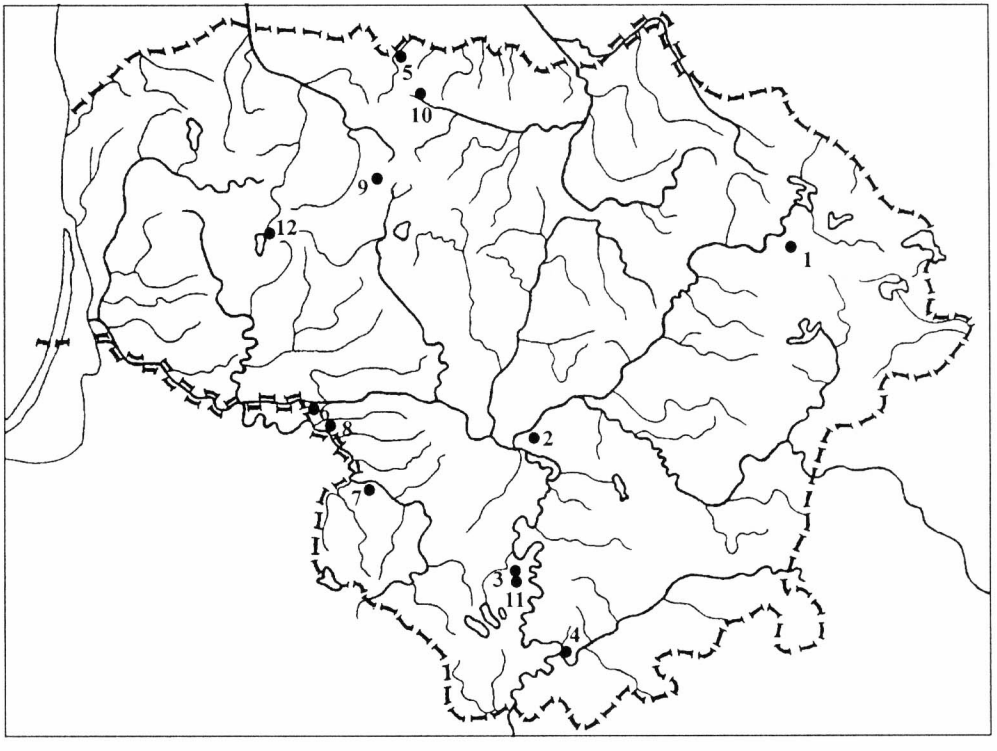
V. VIDURAMŽIŲ IR NAUJŲJŲ LAIKŲ SENKAPIAI

24 pav. Viduramžių ir Naujųjų laikų senkapiai:
Fig. 24. Cemeteries:

1 – Bikūnai, 2 – Karmėlava, 3 – Likiškėliai, 4 – Merkinė, 5 – Naugardėlis, 6 – Ramoniškiai, 7 – Skliausčiai (žr. X), 8 – Slavikai, 9 – Sniegiai, 10 – Šilmikiai, 11 – Užubaliai, 12 – Varniai.

RAMONIŠKIŲ SENKAPIS

Rimantas KRAUJALIS

Ramoniškių senkapis (Šakių r., Kidulių sen.) yra vieškelio, vedančio iš Sudargo į Kaliningrado sritį, dešinėje pusėje, apie 4 km į ŠV nuo Sudargo ir apie 300 m į PR nuo valstybinės Lietuvos–Rusijos sienos. Netoliese, už Šilupio upelio, buvo 1969 m. J. Antanavičiaus tyrinėtas Ramoniškių senkapis (žr. *ATL 1968 ir 1969 metais*, V., 1970, p. 43–44). Pirmasis Ramoniškių senkapis beveik visiškai sunaikintas kasant žvyrą. Panašus likimas ištiko ir antrąjį, vėlesnio laikotarpio senkapį. Šiuo metu išlikusią senkapio dalį supa žvyro karjerai, nuo tos vietos, kurioje dar išlikę kapų, mechanizuotai nustumdytas paviršinis dirvos sluoksnis. Šių darbų metu dalis kapų suardyta – paviršiuje aptikta gana daug žmonių kaulų, pavienių dirbinių. Tačiau ir nesuardytiems kapams gresia sunykimas, nes juos nuo paviršiaus teskiria plonas stambaus žvyro sluoksnis.

1997–2000 m. Ramoniškių senkapyje ištirtas bendras 488 m^2 plotas. Aptikta 30 griautinių kapų, kurių didžioji dalis smarkiai apardyta. Remiantis kapuose aptiktais bei atsitiktiniais radiniais (ypač monetomis), senkapis datuojamas XV a. pabaiga – XVI a. pradžia – XVIII a. antrąja puse (žr.: *ATL 1996 ir 1997 metais*, V., 1998, p. 230–232; *ATL 1998 ir 1999 metais*, V., 2000, p. 305–307; *ATL 2000 metais*, V., 2002, p. 110).

2001 m. buvo toliau tęsiami senkapio apardyto PV–V pakraščio tyrimai. Čia ištirtas 124,8 m^2 plotas. Aptikta 16 griautinių kapų ar jų liekanų, iš kurių tik 4 kapai geriau išlikę. Pažymėtina tai, kad iš aptiktų kapų ar jų liekanų – 4 kūdikių kapai (37, 38 42, 46) ir 1 vaiko kapas (39).

Visi mirusieji buvo palaidoti guldant juos ant nugaros, ištiestomis kojomis. Visų geriau ar blogiau išlikusių kapų orientacija yra 262°–304° kryptimi. Pagal tai, kad keturiuose kapuose (32, 37, 38, 39) pastebėtos karstų liekanos, o kapuose 31, 33, 44, 45 aptikta keturkampio skerspjūvio geležinių kaltinių vinių, galima spręsti, kad dalis mirusiųjų buvo laidojama iš lentų sukaltuose karstuose, dalis – be jų. Vaiko kape (39) ant kaukolės aptikta maždaug 4–4,5 pločio drobinė juosta, kuri juosė visą kaukolę. Kape 31 aptiktos dvi kaulinės sagos, kūdikio kape 42 aptikta labai suirusi moneta (fragmentai), o kape 45 – žalvarinis (sidabrinis?) diržo skirstiklis, kurio išorinė pusė ornamentuota besivijančios virvutės ornamentu. Daugiau radinių tyrinėjimų metu neaptikta.

Remiantis negausiais radiniais bei laidosena, 2001 m. Ramoniškių senkapyje aptikti kapai datuotini XVII amžiumi.

RAMONIŠKIAI CEMETERY

In 2001 the investigations in the Ramoniškiai cemetery were continued. The area of 124.8 m^2 was investigated. 16 primary burials or their remnants were found. Among them only 4 graves were somewhat better preserved. It should be noted that from found graves or their remnants four were babies' graves and one child's grave. Some dead bodies were buried in coffins hammered from planks and some without any coffins.

Judging from not abundant finds and the manner of burial, the graves found in the Ramoniškiai cemetery in 2001 may be dated to the 17th century.